

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

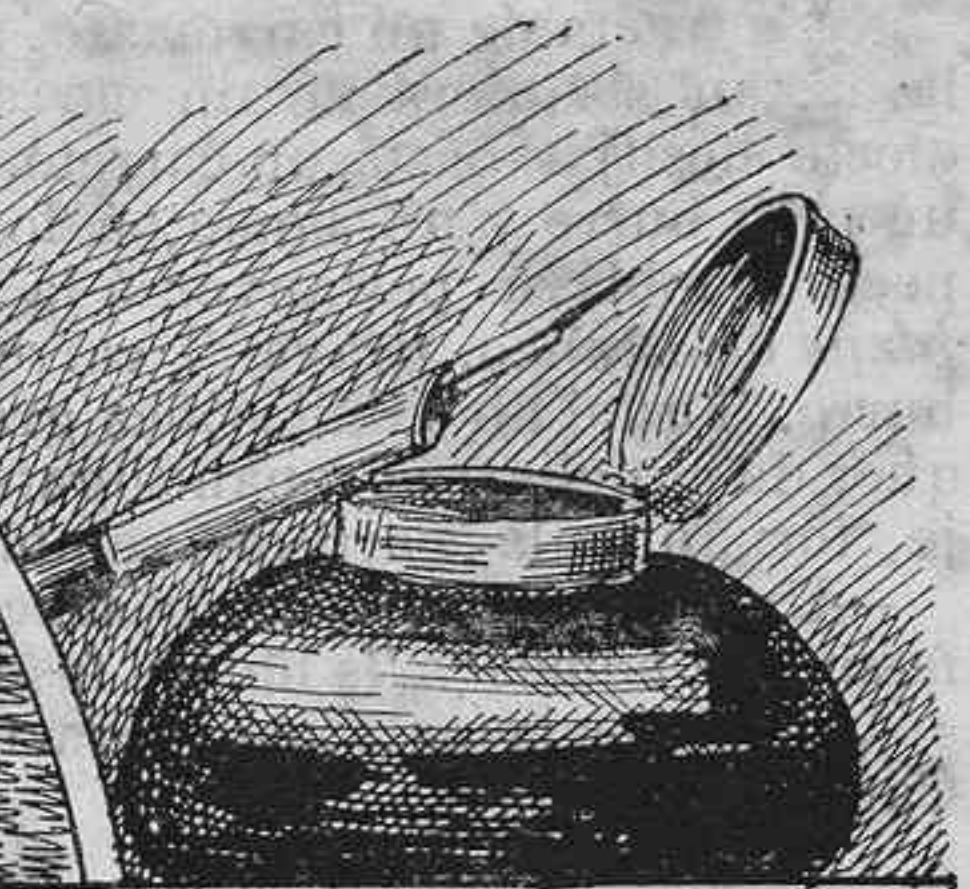
10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fera de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

B. BECERRO DE BENGOA

Diputat, escriptor públich,
orador, bon liberal;
es, dit en pocas paraulas,
un talent universal.

CRÓNICA

Cad' any hem de dir lo mateix, y cad' any hem de dirho ab més rahó: lo Carnestoltas se 'n va, lo Carnestoltas s' acaba, lo Carnestoltas se 'ns mor.

Sense que per aixó 'ns torném homes formals, aném perdent l' alegria y aquella jovialitat que durant los tres dias de Carnaval, anys enrera 's desbordavan per tot arréu. No hi ha remey: lo Carnestoltas avuy ja no es ni la sombra de lo que havia sigut vint ó trenta anys enrera, quan vivia l' espartenyer Junyent, y en lo mercat del Born se construhia 'l palau que l' hostatjava per pochs días disfrutant totas las consideracions degudas á la riatllera majestat de tan alegre personatge,

En aquell temps la Rambla, á l' hora de la Rúa, presentava un aspecte digne rival del Cosso de Roma. Lo bó y millor de Barcelona 's reunia allí á riure y á fer riure. Lo bon humor inspiraba á tothom. Cada carruatje dels que circulavan tancava una idea picant ó festiva. La Rúa era una verdadera exposició de ingeni y un riu interminable de riatllas y broma.

En cambi avuy...

Prescindim dels carruatjes anunciadors que venen á retreure l' abrumador negoci en mitj de lo que deuria ser l' abandonada expansió; prescindim de la gentada que s' empeny y 's mareja pél passeig central, obehint més que á un plaher á una costúm rutinaria... ¿qué més queda de la un temps famosa Rúa?

Aquest any ho hem vist. Lo carácter que ha prè lo Carnestoltas ha tingut un simbol extraordinariament just y exacte. Tothom va tenir ocasió de presenciá-lo la tarde del diumenje.

No 's tracta de un carromato, ni de una carretela, ni tan sisquiera de un carro: per produhir l' efecte desitjat bastá un carretó, dalt del carretó, un petit burro y un home, á lo menos per l' aspecte semblava pertanyer á la especie *Homo sapiens* de Linneo, tirava 'l carretó y passejava al burro, 'l qual ab la filosófica gravetat de un banquer de aquells que repantingats en lo séu carruatje, tornan de las carreras, semblava dir:

—Un dia ó altre havia de succehir que 'ls burros fessim de homes y 'ls homes fessin de burro.

Aquesta es la nota més característica del últim Carnestoltas.

* *

No obstant, cometriam una injusticia si deixavam de fer menció de la notable cabalgata del *Niu guerrer*.

En aquest punt lo *Niu* conserva las bonas tradicions del antich *Gavilán*, y en tal concepte mereix un calurós aplauso.

La cabalgata-composta de numerós personal, algunas carretelas y tres músicas sorti diumenje á la nit, recorrent los carrers del tránsit, á través de una apinyada concurrència.

Tancava una idea: la pesquera.

Tot lo que pot pescar ó ser pescat figurava allí: las nacions poderosas que procuran pescar á las petitas; lo Banch d' Espanya que tracta de pescar los diners dels contribuyents; lo Govern pescant las urnas electorals; fins lo pobre Peral, trayent de l' aygua, á tall de peix, lo submarí, precedian al gran carro del *art*, que tancava la comitiva.

La cabalgata era enginyosa y l' efecte que produhia espléndit.

—Jo també hi pescat—deya un espectador qu' estigué més de una hora esperant per veurela.

—¿Y qué has pescat si 's pot saber?—varen preguntarli.

A lo qual va respondre:

—Un costipat de primera.

*

* *

La Vanguardia ha exhumat un document del sigle xv, referent al Carnestoltas de aquells temps, en que Catalunya bregava contra la tiranía de Felip IV.

Los concellers de Barcelona feren unas cridas, prohibint las máscaras, en atenció á que «en los dies de Carnestoltes en la present ciutat se cometían grans offensas contra Déu Nostre Senyor obrant la gent ab la llibertat y disolutió que son notoris effectes perniciosos é indecents dihentse convicis y llibertats indignes de personas Cristianes, *gastant inmoderadamente en aquellas vanidades muchas personas las quantitats de diners que després necessiten en ses cases*, y com en la ocasió present que necessítam rebrer com sempre de sa divina majestat auxili de sa poderosa má pera vencer nostres enemichs en esta ocurrent guerra, devém cristianament obrar per nostra part tals actes y effectes per les quals se eviten totes ofenses á Déu Nostre Senyor que ocasionen les carnestoltes, haja deliberat dit consell que perpétuament sien llevades les carnestoltes, máscaras, balls é altres ajustaments de bollicia y avalots axí de nit com de die, y en los tres dies de carnestoltes se celebrassen tres aniversaris, un en cada die, çó es: lo dissapte, dilluns y dimars per les ánimes del purgatori en la iglesia major de la present ciutat, *convertint lo regocitjo temporal en lo espiritual*, y obrant lo poble los demés effectes spirituales per alcansar misericordia de Déu Nostre Senyor.»

Aquest document históric no deixa de ser curiosíssim. Los consellers de Barcelona procuravan que 'ls séus administrats no gastessin en un dia de broma lo que després necessitarián á casa séva per fer bullir l' olla, fent en aixó 'l paper de guetos... Y ademés, y aixó es lo més típic, al suprimir las disfressas organisavan grans funcions de iglesia, *convertint lo regocitjo temporal en espiritual... es á dir: anant á fer brometa mística*.

Ja 'm sospito veure á la Juventut conservadora que aquets any va convertirse, sense ningú demanarli, en consellera y tutora del arcalde, recordantli certs articles de las lleys, que no consenten disfressas que representin autoritats ni personas religiosas; ja 'm sospito, repetesch, veure enviarli l' any que ve un atent ofici, reclamant que posi en vigor *les Crides* donadas per los Concellers en l' any de 1641.

Que si es cert que de més verdas se 'n maduran, no es menos cert tampoch que de més maduras se 'n menjan.

¡Oh, y tractantse de la Juventut conservadora!...

Si avuy que son joves pensan aixis, ¿qué succehirá 'l dia que sigan homes?... Y sobre tot, ¡quín torment no donarán als séus gendres lo dia que sigan sogres!...

Y no 's figurin: las corrents s' inclinan inevitablement cap al costat que 'ls capelláns desitjan.

Lo sigle XIX toca al séu terme y fá com tots los homes que han passat la vida fent calaveradas, cap á sas vellesas se 'n van á la iglesia á remugar oracions y fer bacaynas.

Lo Senat ha concedit ja la séva aprobació á la ley del descans dominical, enviantla desseguida al Congrés, á fi de que 'ls diputats l' aprobin també, y passi á ser obligatoria per tots los espanyols.

SIC TRANSIT GLORIA CARNAVALUM

Una pila de tanocas,
deu tontos, un gamarús,
molt fanch, molt poqueta gracia...
y acabat amén Jesús.

Enhorabona que durant la senmana hi haja un dia de festa, pero que la fassi qui vulga ferla, sense necessitat de lleys que l'obliguin. A no ser que 'ls capelláns, tan interessats en que se santifiqui 'l diumenje, se decideixin á repartir als fiels que 'n tingan necessitat lo preu del jornal als que deixin de percibirlo pera cumplir la ley.

Admesa una ley que reguli las obligacions religioses dels ciutadáns, se 'n haurán d'admetre d'altras inspiradas en lo mateix criteri, y aixis no tindrà res d'extrany que un dia se 'n publiqui un'altra obligantnos á confessar y combregar, sent tan obligatori 'l butlletí de la parroquia, com la cédula personal, y que un'altra dia, per medi de una ley especial se obligui á tots los espanyols á adquirir la Butlla de la Santa Crusada, á l'entrada de Quaresma.

El comer y el rascar solo quieren empezar.

Y lo que 's diu del menjar y del gratar, pot dirse igualment del fer lleys.

*
*

Aquest dia, á ca 'l limpia-botas, se parlava de la ley del descans dominical y deya l'amo del establiment:

—Jo tancaré la botiga, trasladantme á l'interior

de la Catedral. Aixis com aixis los méus dependents passen tot lo diumenje ajennollats!...

A lo qual li respongué un republicà:

—Donchs miri, quan governém nosaltres ni aixó podrá fer. Nosaltres serém més radicals.

—¿Es á dir que vostés també farán fer festa?

—¡Vaya! Y que obligarém á tothom, sens excepció, inclús als capelláns que 'l diumenje es precisament lo dia que treballan més. O tots moros ó tots cristiáns; ó totas las botigas obertas, ó tancadas totas. Totas enterament, inclús las iglesias.

P. DEL O.

LO QUE SOL PASSAR

SONET

Qu'ets casada tan sols fá una senmana y vas feta un fregall, ¿no te 'n dons pena que 't pujin los garrón fins mitja esquena y semblis mal forjada una gitana?

Mentres tiravas l'am fresca y ufana, lluhenta anavas pitjor que una patena; mes densá qu'has pescat, veig Filomena que fins del coll rentarte tens galvana.

¡Quántas n' hi ha de noyas avuy día
que sent solteras tot es fantasia
decencia, pulcritut, vestí á la moda!
Mes si per sort alguna s' acomoda,
trasformada veureu tanta condicia
ab quatre pellingots plens de bruticia.

J. SALLEUTAG.

A CASA L' ADVOCAT

—¿Ja 'm permeterá que m' assenti, eli? Vinch molt acalorat, perque ara mateix acabo de disputarme ab l' altre, y....

—Sí, senyor; segui, reposi y fassi tot lo que vulga.

—Bueno, ja veurá; aném desseguida á lo que importa, perque vostès los advocats diu que sempre tenen feyna.

—¡Psé! Va com va. De tots modos, com escoltarlo á vosté ja es feyna per mi.... atendentlo, traballo.

—Donchs bueno; jo voldria tenir un plet.

—¿Voldria tenirlo? Francament, no li alabo 'l gust. Encare que aixó es anar contra mi mateix, li aconsello que pél séu gust no busqui may plets á ningú.

—¡Oh! No soch pas jo qui 'l busco, sino l' altre: l' altre que 'm vé á moure bronquina.

—Llavors no digui que vol tenir un plet, sino que 's veu obligat á sostenirlo.

—Es igual: lo cert es que sense com va ni com costa, vaig á véurem embolicat ab advocats, procuradors, escribes y tota aquesta faramalla que viu á las costellas de la gent de bé.

—Gracias.... per la part que 'm toca.

—¡Oh, no! Si no ho deya per vosté. Cabalment vosté 'm sembla una bella persona y espero que 'ns entendrém molt aviat.

—Potser sí. En fi, veyám, expliqui l' assumpto.

—¡Oh! Bén depressa está explicat: que l' altre es un pillo. Vel' hi aquí.

—Pero ¿qui es l' altre? ¿qué li ha fet? ¿en qué consisteix la pillada que vosté vol atribuhirli?

—Es clar com l' aygua. Jo y l' altre, qu' es un murri que 's diu Martí, vam comprar una casa á un infelis que necessitava quartos y li convenia vendre á qualsevol preu. Regatejant y fent lo desdenyós, perque ja sab vosté que en materias de negoci no s' ha de tenir entranyas, vam lograr que al cap de vall ens dongués la caseta per sis mil duros; tres mil que n' hi va posar lo senyor Martí y tres mil jo.... ¿Ho comensa á entendre?

—Per ara no entench res. Vosté y l' altre han comprat una casa ab condicions més ó menos onerosas pél venedor; pero ¿ahont es la pillada?

—Ara la veurá, esperis. Comprada la casa, lo senyor Martí y jo vam quedar en tornarla á vendre, partintnos la ganancia que hi fessim.—A deu mil—va dirme 'l méu soci—ja pot vendre sense esperar més.

—¿Es dir, que qui va encarregar-se de realisar la venda va ser vosté?

—Sí, senyor, perque l' altre es un infelis que en aquestas cosas no hi entén pilota.

—Endavant.

—Autorisat pél méu company, comenso á buscar comprador per la finca y al últim, removent cel y terra, 'n trobo un que va donármes dotze mil duros, es dir, dos mil més del limit que 'l senyor Martí m' había fixat.

—Y bueno....

—Res: que com es natural, jo vaig anar al senyor Martí y vaig dirli:—Hem venut la casa.—¿Per quánt?—Per deu mil duros.—Es dir que 'm corresponen...—Dos mil duros de benefici.

—Vaji dihent.

—L' home va donarse per molt satisfet y vam partir santament las ganancias. Pero, ara vé l' enredo: no sé cóm, va averiguar que 'l tipo de venda havia sigut dotze mil duros.... se 'n va á trobar al comprador y en efecte, l' altre tanoca va confesarli aixís mateix...

—Y ara ell....

—Ara 'l senyor Martí 'm reclama la part que diu que li correspón dels dos mil duros que vaig ocultarli.

—¿De modo que la.... pillada que 'l séu soci li ha fet es aquesta?

—Sí, senyor: perque aixó es una verdadera picardia. ¿No s' aconsolava ell de donar la casa per deu mil duros? Donchs si jo ab las mévas manyas n' hi tret un pico més, ¿per qué m' ha de venir ab historias ara?

—No obstant.... potser qu' ell tingui rahó....

—Ja ho sé que 'n té; pero com jo també 'n tinch....

—¿No feyan lo negoci junts? ¿no hi tenian igual capital?

—Sí, senyor.

—Donchs li correspón lo mateix benefici que á vosté.

—¡Oh, cá! Ell va dirme que á deu mil ja podia vendre

—Pero no li devía dir que si n' hi donavan dotze mil no 'ls volgués. En fi: ¿quinas probas té 'l séu soci de que vosté n' ha tret aquesta cantitat?

—No més una: lo comprador li ha ensenyat lo recibo.

—¿Li sembla poch? Es una proba irrefutable.

—Realment, aquest paper es lo que ho embolica tot.

—No ho embolica; al contrari, ho desembolica d' una manera definitiva.

—Es dir que vosté creu....

—Que no li queda més remey que donar al senyor Martí lo que li correspón, y deixarse de plets y disputas, que acabarian malament per vosté.

—¡Guapo!... ¡vaya un consol! Per tot aixó no tenia necessitat de venir á consultarlo.... Que en justicia l' altre guanyará, ja ho sé; pero jo esperava....

—¿Qué? ¿que jo podria lograr que la justicia fallés contra la rahó?

—Sí, senyor: ¡com dihen que 'ls advocats saben fer tornar lo blanch negre!...

—¡Ah! No; los que fan aixó no son los advocats, sino uns altres.

—¿Qui son?

—Los tintorers.

—En fi, deixémho corre. 'M sembla que si á tots los que venen aquí 'ls tracta vosté d' aquesta manera, no durá gayres capelláns al enterro.

—No: respecte á aixó, de fixo que més n' hi deurá portar vosté.

—Ja veurá, pleguém que al últim potser encara m' hi incomodaria. Buscaré per altrás bandas, y molt será que no trobi un advocat més viu y més capás de compendre la rahó.... Estigui bonet....

—Permetim: vosté se 'n va y se olvida de....

—¡Ay, ay! ¿No li he dit *estigui bonet?* ¿qué més vol?

—L' import de la consulta: tres duros.

—¡Apreta! ¿Jo li haig de donar tres duros ara? ¿De qué? ¿per quin concepte?

LO BANDO SOBRE CARNESTOLTAS
Ó APUROS DELS MUNICIPALS

—¿Qué hago con aquests? ¿Quién sabe si son de debó ó si van disfressats?

—¿Vosté es conde lechitim? ¿Esta espada, es de debó ó de broma?

—L' estona que m' ha tingut ocupat, lo temps que m' ha fet perdre...

—¿Y que no l' he perdut jo també 'l temps? ¿Qué l' ha sostinguda sol la conversa? ¿Si casi bé jo hi enrahonat més que vosté!...

—Es igual: m' ha de donar tres duros...

—¿Pero qué s' ha begut l' enteniment? ¿Tres duros per lo que vosté m' ha dit!... Aixís vosté me 'n hauria de donar altres tres á mi per lo que jo li he dit á vosté...

—Ja hi tret lo compte d' aquesta manera, home. La consulta en rigor val sis duros; pero com la mitat de la feyna l' ha feta vosté, jo no més cobro quinze pessetas. Veurá... tregui sis duros, si 'ls porta.

—Aquí están.

—¿Veü? Es l' import total del nostre diálech. Jo ara 'm quedo quinze pessetas, la méva paga.

—¿Y 'ls altres tres duros?

—Son per vosté.

A. MARCH.

VAL MÉS SER GRACIÓS...

Explican que val més caure en gracia que ser graciós. Tal ditxo no 'm va complaure, ni 'l vaig trobar sustanciós, una tarde que plovia y que á Gracia vaig anar,

perque ab una pedra impia los mèus peus van tropessar, rodolant tot jo per terra ab lo nas ben aixafat, semblava que ab una serra me l' haguessin escapats. Al veurem ab tal desgracia vaig dir, després d' un repós: —¡Vaja, que lo caure en Gracia no val tant com ser graciós!

EMILIO SUNYÉ.

LA MALALTIA DEL NEN

(DE G. COURTELINE.—Traducció.)

(Lo senyor doctor entrant y treyentse 'l sombrero.)

—¡Déu los quart! ¿Son vostés que han vingut á avisar... per un nen ó nena malalt?

—Si, senyor; tinga la bondat d' entrar... miri, aquí vé la senyora... ¿es lo senyor doctor!

—¡Ah! cubreixis, fassi 'l favor.—Tanqui la finestra de la cuyna, Marieta, qu' entra aire.—¡Dimontri de minyonas, sembla que tingan fagots! —fassim l' obsequi de passar.. Pues sí, no atino qué podrá havernos agafat aquesta criatura: densá que l' havém llevat qu' está cayent. La nit l' ha passada dormint com un santel sense que haguém reparat res d' extraordinari: aquest demati he anat á vestirlo, com tinch per costum, li he posat las mitjetas y l' he calsat, l' hi he posat los pantalonets

y lo vestit de sobre sense que s' hagi queixat de la més mínima, y no bé 'l deixo á terra, ¡pataplám! me cau tan llarch com es...

—Potser un mal pás...

—Cá, no, senyor: l' aixeco y ¡pataplám! altra vegada á terra, y aixís sis ó set cops més, de modo que no puch arribar á comprendre lo que aixó pot ser, y com corran aqueixas marfugas, hi pensat d' enviar recado á vosté perque fes lo favor d' arribar lo més prompte possible... ¡Ay, Senyor! ¡si aixó no li ha passat quant arribi lo méu marit!... Lo nen es lo séu Déu!... ¡Ja li asseguro que no se 'ns espera mal dinar! ¡Continuament nos está cridant que no hi tenim cuidado!

—No deixa de ser raro 'l cas. ¿Quina edat té 'l séu nen?

—Sí, miri, ara per la Mare de Déu de Mars farà quatre anys.

—Es particular... en aquesta edat las camas son fortas...

—Oy tal, ¡si tot lo dia corria com un diablillo!

—¿Se pot veure 'l malaltet?

—Ja ho crech, sí, senyor.—¡Marieta!... vagi á buscar lo nen y pórtil á la sala... ¡abriguil bé!—Sense despullarlo ni *menos*, l' he tornat á deixar en lo llit fins á tant que vosté vingúes... Ja veurá, entri, entri cap aquí que tindrem més claror... prengui asiento si es servit!

—¿Y vostés no van reparar ahí res fora del cas, ni saben si ha menjat ó begut...?

—No, senyor, no crech que siga res d' aixó: ahir cabalment va fer aquell dia tan lleig que ni vam sortir de casa: casi tota la tarde va estar saltant y rihent ab son pare... aquest dematí ha prés la tasetta de llet tebiona com cada dia... vamos, jo no atino de cap de las maneras lo que aixó pot ser.

(Entra la minyona ab un nen en los brassos, lo doctor la fa acostar al balcó per examina 'l y li destapa la carona. Los colors del malalt revelan salut exuberant, la pell fresca com una rosa, normal lo pols y la mirada vivaraxa, neta y brillant.)

—¡Quina criatura més maca! Y donchs, nen, ¿qué 's lo que 't fa malet?

—Sí, fillet, digaho tot á n' aquest senyor que t' estima y 't curará... la mamá també 't donará una cosa...

—Dés no 'm fa mal.

—¿Lo caparronet tampoch? maco, ¿no 't roda gens?

—No...

—No, senyor, se diu.

—Y á la nit, ¿no has dormit bona cosa?

—Cí...

—¡Sí, senyor, home, has de dir!

—Y ganeta, ¿ne tens forsa? ¿'t menjarias molts bobóns are?

—Cí... (mirantse á sa mare ab picardia) *cenjó*...

—¡Perfectament!... Senyora, lo mal revesteix alguna gravetat; sospito que 'ns *trobém* en un principi de parálisis.

—¡Ay, Jesús! ¿cóm diu... parali...

—Parálisis, sí, senyora... Veyám, no s' atolondri y no formén judicis; posi la criatura á terra... aixís; vamos á veure cóm caminas y t' aguantas bèn *derecho*...

(Pataplám! la criatura cau.)

—¡Alsinlo!... tórni 'l á deixar.

(A terra per segona vegada y luego dos ó tres cops més.)

(Lo doctor ab gravetat.)—Desgraciadament, senyora, penso que no m' equivoco, 'ns las havém ab una verdadera parálisis de las extremitats inferiors; la sensibilitat ha desaparegut, los múscles s'

atrofian, no hi ha vida. ¡Tant petit, carambas! ¡Y ja ho veu, ab aquests colors! No obstant, vosté mateixa 's podrá convencer de lo que acabo de dirli... ¿Pero vostés no recordan si de més enrera 'l nen s' havia queixat de formigós en las came-tas, falta de tacto en los peuhets ó dolor en la espina dorsal?...

—¡Ay! no, senyor, si no ha vist criatura més sana que 'l méu fillet! ¡si corria com una fura per aquestas salas!

—¡Veyám, noya, acostis!

(La minyona ab la criatura al brás va á assentarse en una butaca prop del doctor y aquest introduheix la mà sota 'l abrigh del nen pera trobar-li las cametas: la criatura, com si li fessin pessigollas, esclata á riurer.)

—¡Vamos, fill! estigas quietó.

(Lo doctor continúa forfollejant y la criatura cargolantse de riure.)

(Lo doctor de sopte y mitj xamuscat.)—¡Pero senyora!... qué 'm conta á mí de parálisis ni qué *ocho cuartos*, ¿qué no veu que quan l' han vestit li han posat totas dos cametas dintre un mateix cuixot dels pantalóns?... ¡Está clar que havia de caure l' ángel de Déu!...

ANDRESILLO.

AMOR Y SÉNY

Un jove amich méu, fadri,
l' altre dia així 'm va dí:

—Jo conech una fadrina
neta, aixerida y airosa,
que té una veu molt divina;
qu' es pobra, pero molt fina,
guapa, bonica y hermosa.

Sa figura embadalit
día y nit contemplaria
y si jo fos rich seria,
si ella 'm volgués, son marit;
més soch pobre y no voldria
casarmhi de cap manera,
(per més que mon cor l' adora,)
perque sè qu' es mal-feynera
y ademés té bugadera,
modista y pentinadora.

FRANCISCO LLENAS

DIMISSIONS

Aquest any no hi ha hagut paciència per esperar l' istiu.

Tot just entrém en lo mes de Mars; apenas hem rebut las primeras alenadas que anuncian la proximitat de la primavera... y tinguin, ja 'ls suicides han comensat á fer de las sévas.

A Madrid diu que es un escándol. En un sol dia hi ha hagut tres ó quatre personas que han presentat la dimissió del càrrech de *viu*.

A Barcelona la cosa no s' ha pres ab tant entusiasme; pero, vamos, també las dimissions d' aquest género han menudejat una mica.

Si estessim en época de calor, la *passa* s' explicaria perfectament. Lo bull de las sanchs, l' empipament dels mosquits, las ganas d' empendre un viatge llarch...

Pero ara, en un temps tan bonancible, en mitj de la relativa tranquilat que disfrutém comparats ab la gent de Berlin ¿á qué vé tot aixó? ¿á qué

¡QUARESMA!

En la gran comedia humana,
tot sofreix transformacions:
després de passar las máscaras
han de veni 'ls mascaróns.

's deuen aquestas prematuras manifestacions del nihilisme individual?

Jo ho he barrinat una pila d'estona, y no hi pogut explicarm'ho satisfactoriament....

Dirán:—Lo del tractat de Fransa.... la puja dels queviures....

No, senyors; no pot ser aixó. ¿Cabalment ara que estém entrant en la quaresma?... Un hom pot de-
junar, abstenir-se de moltes cosas; y no menjant
casi res ¿qué n'ha de fer de que 'ls queviures pu-
jin ó deixin de pujar?

Després de la quaresma sí que serà natural que
'ns tirém de cap per las parets, tenint en compte
las inmensas dificultats que se 'ns presentarán per
fer bullir l'olla: ferho ara, seria alló que diuen
los castellans: *ponerse la venda antes de la desca-
labradura.*

Per xó torno á lo mateix:—¿Per qué 's mata la
gent?

De respostas no 'n faltan, gracias á Déu, pero
totas son absurdas.

Mirin qué m'han dit alguns:

—La gent se mata perque no hi há fé.

—O perque no hi ha esperansa.

—Perque no hi ha caritat.

—Perque está cansada de viure.

—Perque li dóna la gana.—

S'ha de convenir en que todas aquestas contes-
tacions no tenen cap ni peus. La fé, la esperansa
y la caritat ja fa temps que escassejan. Que la gent
está cansada de viure es una calumnia. Y en quan

á que 's mata perque li dóna la gana.... no hi ha
ningú que 's mati per tan poca cosa.

Y no obstant.... los suicidis se popularisan. Aquí
dos, allà tres, més enllá sis...

¿No es molt significativa aquesta coincidencia d'
opinions fúnebres? ¿No acusa aixó la existencia d'
una causa séria, poderosa, decisiva?

Jo havia pensat una cosa. Com en Flammarión,
ó un sabi d'aquests, ha fet corre que 'l món s'ha
d'acabar de *la noche á la mañana*, potser la gent
s'ha dit:

—¿Qué n'acabarem de viure fins lo moment de
la catástrofe? ¿qué n'treurém? ¿veure tragerias?
¿passar un verdader disgust? Fet y fet, val més
que 'ns adelantém als aconteixements y que en
lloch d'esperar á que tot aixó se'n vaja á rodar,
desfilém discretament sense bombo ni aparato... y
aixís tindrem, entre otras ventatjas, la de ser por-
tats al cementiri en cotxe y enterrats d'una ma-
nera honesta y decorosa.

Y tindrian rahó los que pensessin aixís. Perque
'l dia que 'l mon s'acabi y tothom se mori ¿qui 'ns
hi durá al camp de la quietut? ¿qui 's cuidarà de
enterrarnos y de fernos los funerals?

També havia calculat un'altra cosa. Com ara 's
parla tant de las festas de Colón y s'assegura que
li volen fer cosas tan raras ¿qui sab—vaig dirme
jo—si la gent se mata per no veure realisats los
estupendos bunyols que s'están anunciant?

Perque mirin que sobre aquest assumpto del po-
bre Colón s'han presentat projectes tan inaguan-

tables, que davant d' alló la idea del suïcidi resulta dolosa y consoladora. ¡Avants que pressenciar semblants esperpentos, primer la mort!

Pero també 'm surt desseguida aquella objecció:

—¿Quán han de ser las festas de Colón? ¿á primers d' Octubre? Donchs ¿quina necessitat hi ha de matarse ab tanta anticipació? ¿no basta ab despatxar la cosa á darrers de Setembre?

En fi, que la gent se mata irremisiblement; pero 'l per qué l' ignoro.

Escoltin, si tenen algun conegut que vulga matarse, preguntinli.

Me sembla que ells han de saberho.

MATÍAS BONAFÉ

LLIBRES

GUÍA DE ESPAÑA Y PORTUGAL.—Per D. EDUARDO TODA.—Es un llibre que feya falta. Teniam guías d' Espanya en Francés, en Inglés y en Alemany; pero lo que es en espanyol no n' existia cap á lo menos ben feta, que ab aquellas pogués competir. Succedia ab aixó lo que diu lo refrán: «*Lo sabater es qui vá mes mal calsat.*» A obviar aquest inconvenient s' ha dirigit l' editor D. E. Lopez y n' ha sortit lluit. La *Guía de Espanya y Portugal*, deguda al distingit escriptor D. Eduardo Toda, está constituida per una colecció de itineraris, á través de la Península, metódicament ordenats, y de tal manera dispostos, que 'l viatjer ab la *Guía* á la má obté al instant las noticias que més li interessan relatives á todas las localitats del tránsit. La *Guía* se deté especialment en la descripció de las capitals y de aquellas poblacions que poseheixan alguna particularitat digna de ser coneguda. Predominan entre ditas descripcions las que 's refereixen als edificis y monuments notables, donant sobre 'ls mateixos los detalls mes interessants. La *Guía* es un excelent auxiliar per visitar tot lo qu' Espanya y Portugal enclouhen digne de ser admirat. Un mapa general de la Península, ab las lineas férreas que l' atravessan y 'ls planos topográfichs de Barcelona, Madrid, Valencia y Sevilla, esmeradament impresos afigeixen al llibre nous atractius y li donan major utilitat.

Además la *Guía* no se ceneix tan sols á la Península, contenint además los datos corresponents á las Balears, á las posesions espanyolas de las costas africanas y á las islas Canarias.

Tan inmens material está contingut en menos de 500 planas de una impressió clara y esmerada, de manera que la concisió es lo que predomina en aquesta obra, sense que se 'n resenti ni molt menos la abundancia de datos y pormenors.

En resúm, la *Guía de España y Portugal* ve á omplir una verdadera necessitat. Ja no careixerán, com fins ara, de un element tan indispensable 'ls espanyols que 's dediquin á viatjar per lo nostre país.

AMÉRICA.—*Historia de su descubrimiento desde los tiempos primitivos hasta los más modernos por RODOLFO CRONAU.*—La notable y ben escullida *Biblioteca* ab que la casa editorial de Montaner y Simón obsequia als subscriptors de *La Ilustración Artística* s' ha enriquit ab lo primer volúm de aquesta obra, que en certa manera ve á ser de actualitat, si ateném al gran interés qu' en tot lo mon civilisat desperta la conmemoració del quart centenari del descobriment de América.

¿Qui no desitja avuy coneixer lo qu' era lo gran continent americá, avants del seu descobriment? ¿Qui no 's comou llegint la gloriosa epopeya realisada per Colón y las hassanyas increíbles dels conquistadors, que á América passaren per explorar-la en tots sentits y colonisarla vencent inmensos perills y arrostrant las majors penalitats?

De tot aixó tracta l' obra de *Cronau*, informada en un criteri científich acomodad als progressos de la ciencia moderna, é ilustrada profusament ab grabats, cromos, mapas, vistas de monuments, reproduccions de objectes y demés pormenors, que constituheixen un album preciós y de gran utilitat.

Lo llibre está artísticament presentat y es en tots conceptes digne de la fama adquirida per la casa editorial que 'l dona á llum, la qual, com acostuma, ha sabut anticiparse als deitjos dels innumerable suscriptors que conta *La Ilustración Artística*.

Per la casa Lopez Bernagosi acaba de publicarse la quinta edició de *Algo*, colecció de poesias genials degudas á la ploma del malaguanyat Joaquim M.ª Bartrina.—Las numerosas edicions que va alcançant aquest llibre revelan la gloriosa popularitat del originalíssim poeta catalá, que ab tanta forsa sobreviu, fentse admirar sempre ab igual entusiasme.—La quinta edició del *Algo*, al igual que algunas de las precedents, está notablement ilustrada per lo celebrat artista D. Joseph Ll is Peller.

LA SIRENA.—*Drama en quatre actes y un cuadro original de D. JOSEPH PIN Y SOLER.*—Hem rebut un exemplar de aquesta obra que continua representantse cada nit, ab exit creixent, en lo *Teatro de Novetats*, y de la qual ja 'ns ocuparem ab motiu del seu estreno.

RATA SABIA.

REMEY INFALIBLE

A MON AMICH LO JOVE DR. JOSEPH BOTÉY.

La senyora Merceneta
pateix molt de panellóns,
y si bé per tots cantóns
busca remey, la pobreta,
encar' no ha pogut trobá
qui los panellóns li curi.
Tots li diuhen,—no s' hi apuri,
aquest mal no 's pot curá.

Y no falta qui li diu
prenent á broma 'l seu mal:
—No hi ha pas remey igual
á un bon bany de sol d' istiu.

Buscant remey se 'n va aná
ahí á casa un curandero,
lo més murri y embustero
que Déu al mon va posá.

Y com ja li consta á n' ell
que aquesta tal Merceneta
de clatell no va gens neta
puig porta llana al clatell,
li receptá un cert unguent
del que n' hi féu pagá un duro,
dihentli aixís:—Li asseguro
que ha curat á molta gent

que tenia panellóns;
més li adverteixo, aixó sí,
per curarse, ha de segui
en un tot mas instruccions.

Dintre d' aquesta capseta
per sis vegadas hi ha unguent,
mes dès 'la tersa, ja 's sent
gran alivio, Merceneta.

Fassis una bona untura
cada mes una vegada,
y aixó es cosa molt probada,
sa curació es ben segura;
encar' per' un cop hi haurá
unguent dintre la capseta,

FLORISTAS FIN DE SIÈCLE

¡Pobras flors!.. No fa molt temps
veyam per tot *papereras*;
ara la moda ha canviat
y s' han tornat *tintoreras*.

y ja vosté, Merceneta,
ni un sol panelló tindrà.

JAPET DEL' ORGA.

No es la senmana de Carnestoltas la més apropiat per novedats teatrals.

Se donan en tals dias, com sab tothom, numerosos balls de màscaras, y á més, la vida y 'l moviment bullen per carrers, plassas y cafés, de manera que 'ls empresaris de teatros, condemnats á dejuni forsós, generalment s' ajupen y 's resignan ab la séva sort.

PRINCIPAL

Balls infantils.

S' están activant los preparatius pèl debut de la companyia de sarsuela del teatro de Jovellanos de Madrit, que 's presentarà ab l' obra *La Tempestad*, estrenant seguidament la titulada *El rey que rabió*, qu' es una de las més aplaudidas y aquí á Barcelona enterament desconeguda.

LICEO

Continúan las representacions del ball *Excelsior*

en las quals tant y tant s' hi fa aplaudir la primera bailarina Sra. Rossi.

Es molt fàcil que tinguem *Excelsior* durant tota la Quaresma.

CIRCO BARCELONES

Sembla que funcionarà en aquest teatro una companyia dramática dirigida per l' aplaudit actor D. Ricardo Simó.

Bona fortuna.

ROMEA

Després de tants aplassaments, motivats uns per l' atrás del decorat y 'ls altres per l' orgasme que sofreix lo Sr. Borrás, á l' hora que escribim aquestes ratllas se diu que la tragedia *Hydro-mel* serà estrenada 'l dijous, es á dir: la vigilia de l' aparició del present número.

Quedem, donchs, en donarne compte la semana próxima.

TIVOLI

Si es que no s' han acabat tocan al séu terme las representacions de *El Pais de la Olla*, y 'ls notables exercicis ab que Mr. Krepps y la séva filla han produhit l' admiració del públich.

Per la Quaresma, foch nou.

NOVEDATS

Continúan las representacions de *La Sirena*.

Lo drama del Sr. Pin y Soler produheix avuy millor efecte, gracias á haverse escursat algunas escenas.

Las magnificas decoracions del Sr. Soler y Rovirosa son cada nit aplaudidas y celebradas pel numerós concurs que freqüenta aquest teatro.

*
* *

A benefici del aplaudit actor Sr. Garcia Parreño va estrenarse dilluns una pessa titulada *Lo dia del judici*, que sigué rebuda ab benevolencia pel públich. L' obra es original del Sr. Rovira.

*
* *

Tota la premsa s' ha ocupat aquests dias del melodrama titulat *Cain*, que 'l reputat novelista senyor Martínez Barrionuevo ha presentat á la empresa d' aquest teatro, indicant que 's fundan en aquesta obra grans esperansas.

Encara que fer pronóstichs en materia de teatros es sumament aventurat, nosaltres, qu' hem assistit á la lectura del *Cain* y 'ns hem encantat sentint aquell torrent de bellesas literarias, casi casi 'ns atrevim á augurarli un éxit complet y ruidós.

Tant per no resultar mals profetas com per la simpatia que 'ns inspira 'l distingit novelista andalús, celebrariam que 'l públich fos de nostra opinió 'l dia del estreno.

CATALUNYA

A benefici de la Srta. Mesejo va estrenarse dimecres de la senmana passada un apropiat cómic lirich titulat *Sobre el terreno*, en la qual la beneficiada va lluhirs'hi de debó. La música deguda al Sr. Cotó, sigué molt celebrada.

Divendres, benefici de la *Torrecilla*, posantse l' obra dels Srs. Jackson Cortés y Jackson Veyán, ab música del mestre Nieto, titulada: *Los primos*.

A continuació benefici de D. Isidro Soler y don

Delfin Jerez, havent representat lo Sr. Capdevila, de la companyia de Romea, lo monólech catalá *L'home de la dida*, original del conegut dibuixant D. Ramón Escaler, que al final sigué cridat á las taulas.

Dimars benefici de la Ferrero y dimecres despedida de la companyia que dirigeix en Mesejo.

De manera que al final de la temporada tot se'n ha anat en *beneficis*.

—Y no sols lo final, sino'l comensament y 'l mitj—dirá en Molas y Casas.

¡Alsa llop!

*
**

La temporada de Quaresma s' inaugura ab una nova companyia dirigida per en Julio Ruiz, de la qual forman part valiosos elements de l' anterior y alguns altres que venen per primera vegada á Barcelona.

CALVO Y VICO

Sembla que s' ha posat en ensaig lo drama *¡Fratricida!*, que será estrenat próximament.

N. N. N.

UN CONCELL Á TEMPS

—Deu lo quart senyor Tomás
¿com se troba de salut?

—Bé, ¿y tú?

—Molt bé... so vingut
á cansarlo...

—Tú dirás.

—Aburrit de ser fadri,
he trobat una minyona
honrada, prudenta y bona
y cregut que fá per mí,
sabent que vosté es discret
vull veure que me aconsella,
¿me caso ó no 'm caso ab ella?

—¡Jo ho crech, cásat Francisquet!

—Si, pero, soch molt gelós
y un no rés me mortifica,
y com qu' ella es tan bonica
y té un tipo tan graciós,
estaré poch satisfet
que 'n vejentla tan guapeta
tothom li fassi l' aleta...

—¡Donchs, no 't casis Francisquet!

—Ja, pero, vosté no ignora
que es molt trist viure un hom sol,
y que sempre es un consol
tindre 'l braser á la vora,
y com qu' ara ja fá fret
y jo soch molt fredolich
si 'm caso, ¡del fret m' enrich!

—Donchs au, cásat Francisquet.

—¿Cásat, diu? No es cap engany
lo casarse; pero penso
que si al matrimoni 'm llenso
serém tres al cap del any,
y lo contratemps aquet
eclipsará mas venturas...
¡me amohinan las criaturas!

—¡Donchs no 't casis Francisquet!

—No 't casis, aixó aviat
está dit, pero ha de creure
que d' ella no 'm puch distreure
¡n' estich tant enamorat!
puig á mes del bon pamet
es noya bona per tot
¡te tres mil lliuras de dot!

—¡Donchs au, cásat Francisquet!

—Ja entench... sí, pero malogra
una cosa semblant pás...

¡sápiga senyor Tomás,
que si 'm caso, tindrè sogra!

Sogra que es un belluguet,
tan tusuda que may calla,
que per no rés ja 's baralla...

—¡Donchs no 't casis Francisquet!

—Ja, pero, com qu' es xacrosa
y á tot' hora se enrabia,
crech que qualsevulga día
deixará de ferme nosa...
y llavoras satisfet

estant de la sogra lliure
podré bellugarme y riure...

—¡Donchs au, cásat Francisquet!

—¡Ja estich... pero, tothom sab
que es molt variable la sort!...

¿y si la sogra no 's mort?

¿si 's torna la dona un rap?

¿Si entremitj de cent trifulgas
perdo 'l diner á desdi...?

—¿Me vols creure minyó?

—Sí.

—Donchs mira, fes... ¡lo que vulgas!

Y si acás aquest concell
no prens, que acertat jo miro,
¡tirat al cervell un tiro!
(Si es vritat que tens cervell.)

JOSEPH M.ª CODOLOSA.

ROBOS CADA DÍA

Ab la poca vigilancia
que hi ha en nostra població
al pas que marxan las cosas
un dia veurém aixó.

Lo Carnestoltas aquest any no ha vingut á Barcelona: en cambi ha visitat la vehina vila de Gracia, arribanhi pel ferro-carril de Sarriá y baixant del tren que 'l conduhia, en l' apeadero del carrer de Provensa.

Ab gran cerimonia va ser acompanyat al local de la societat *La Banyà*.

Doném publicitat á la noticia, per si en Romero Robledo conserva encare l' humor y desitja tornar á fer en lo Congrès una interpelació sobre 'l famós Ninot de Gracia.

Va cridar molt aquest dia l' atenció del públich un jove que corria carrer del Carme amunt tirant grapats de monedas de plata y bronze.

Una frasse que vaig recullir al vol de boca d' un transeunt:

—Senyors: vels'hi aquí una cosa que no la farà may D. Manuel Girona.

Figúrinse que alguns anys endarrera s' hagués dit:

—A un home li clavarán un tiro al ventre, y la bala atravessantli 'ls budells, se li anirá á incrustar á l' espinada. Y vindrán uns metjes que després d' extreureli la bala per l' esquena, li obrirán lo ventre, li explorarán los intestins, n' hi amputarán cosa de tres pams, que quedaren foradats, los hi cusirán, y tot plegat tornarán á ficarli dintre del

AMERICANOS EN LO PARCH DE BARCELONA (Dibuix de P. Eriz)

—Vaja, la veritat... ¿no 'ls sembla que 'ls mils y mils pesos que l' Ajuntament s' ha malgastat ab aquests jardins, valia mes que 'ls hagués empleat en una fábrica d' espartenyas pera las classes proletarias?

ventre; y 'l malalt, al cap de un mes y mitj estarà bó y sortirà al carrer, més trempat que un jínjol.

Si tal cosa s' hagués dit dos ó tres anys endarrerat, tothom hauria contestat:

—¡Impossible!.. ¡Falornias!.. Aneuhó á contar á la vostra tia.

*

Donchs aixó ha succehit á Barcelona. Aquesta operació arriscada s' ha fet pels facultatius de la Casa de socorro del carrer de Barbará, que sosté l' Associació dels *Amichs dels pobres*.

Basta consignar lo fet pera compendre l' alt mérit que han contret aquells valents adalits de la ciencia y de la caritat.

S' ha trobat un nou metall en los minerals de cobalto y níquel que té l' aspecte de l' or y que admet un gran número de aplicacions industrials en substitució del séu semblant.

Lo nou metall ha sigut batejat ab lo nom de *momium*.

Y en efecte: 'ls que l' apliquin podran dir que 'ls ve de *momium*.

L' escena al *Teatro Principal* lo dia que la societat *La Bruja* donava 'l ball de máscaras.

Una colecció de casadetas s' havian avingut per anar al ball, sense coneixement dels seus respectius marits, de manera que aquests, al retirarse á la nit, las trobaren fora del domicili conjugal.

Tingueren indícis de que eran al ball del *Principal* y cap allí feren cap tots plegats. Allí las trobaren alegres com unas castanyolas y ballant desesperadas com una colecció de baldufas.

Tableau.

**

Passada la primera impressió vingueren las actiutats trágicas y dramáticas.

—¡Dona infame!.. ¡Barjaula!.. ¿Es á dir que tú 't permets...?

Y cadascú agafava pel bras á sa respectiva costella, y alguns fins las arrancavan de mans dels balladors que ab ellas giravoltavan.

Y tots los marits se las endugueren, dispuestos á passar comptes, en quant arribessin á casa séva... tots, menos un.

Aquest, al arribar á la porta de sortida del teatro, 's repensá.—Fet y fet—digué á la séva dona—tant tú com jo ja hem pagat l' entrada. ¿Anémhi á cargolar uns quants?

Y cap á dintre se 'n tornaren, ballantlos tots fins al galop final, com si fossin un parell de nuvis.

¡Bona parella! ¡Quánts y quénts casats no hi haurán que 'ls hi envejarán lo génit!..

Un subjecte natural de Río, provincia de la Corunya, ha recorregut algunas redaccions de periódichs, manifestant que havent naufragat en las regions del Polo Nort quedá presoner dels habitants de la isla Ratagás, los quals durant los tres anys del séu cautiveri, s' entretingueren fentli sufrir lo suplici del tatuatge. ¡Vaya uns entreteniments! ¡veritat?

Y no 's creguin: lo que li pintaren sigué una serie de figuras bíblicas copiadas ab extraordinaria perfecció de las láminas de un llibre religiós que 'l náufrech portava.

¡Lo qu' es l' instint artistich!..

*

El *Noticiero Universal* que ha tingut ocasió de examinar á aquest home, diu que desde 'l coll fins als turmells dels peus, comprenenti 'ls brassos

fins á las munyecas, está tot plé de pinturas fetas ab colors vius introduhits á la pell ab espinas de foca.

Y afegeix qu' es assombrosa la delicadesa de las figuras, executadas, á lo que sembla, per la má de inspirats artistas, y que res tenen que envejar als més acabats tapissos dels Gobelins.

Es verdaderament curiós ¿no están ab mí?

*

De totas maneras resulta que si 'l marino no hagués portat un llibre relligiós, los indigenas de aquell país no haurian, tal vegada, tingut la idea de obsequiarlo ab aquell mortificant tatuatge.

Pero en cambi, no li cabria á n' ell, avuy, la satisfacció de poder dir:

—Senyors, aquí ahont me veuhen, soch l' home més *ilustrat* del mon.

Durant los dias de Carnaval los robos de pisos han menudejat ab una abundancia escandalosa.

¡Pero estos guardias
para qué sirven...!

Ja tenia rahó aquell ciudadá que al enterarse de que al comandant dels municipals li havian donat una creu, va exclamar:

—Aixis tots estém iguals: ell té una creu... y nosaltres un' altra.

Nostra creu
(prou qu' 's veu)
es l' Aleu.

¿Saben que 'l tabaco d' estanch era tan dolent? Pues ara n' ha arribat una remessa... que encarre ho es més.

Alló ja no es tabaco: es una cosa infumable, inaguantable... indescriptible...

*

**

Una idea. ¿Volen tenir una casa á la qual no s' hi pugui calar may foch?

Fássissen construhir una ab cigarros d' aquests que 'ls dich.

Ja 'ls asseguro jo que ab un edifici fet ab semblant material no crema ni á tiros.

Los forners de Sant Gervasi han rebaixat lo preu del pá en alguns céntims...

Sant Gervasi, Sant Gervasi,
vos que porteu tan bons fins,
¡veyeu si toqueu lo cor
als forners barcelonins!

Aquests vespres de Carnestoltas los catés han estat tan plens de gent que per obtenir assiento se necessitavan molts empenyos... y molts empenyas.

¿Veuhén, senyors amos de café? Aquesta era la gran ocasió pera probar alló dels trenta céntims.

Van volguerho intentá en dias
de concurrencia normal
y es clar, l' ensaig va sortirlos
un poquito desigual.

Si ho arriban á fer durant lo Carnaval, de fixo que tothom hauria pagat sense obrir boca.

Aixó si; ab la intenció, passats aquests tres dias, de no acostarse més al café.

Cosas d' Espanya.

Al cap de vint dias de lo del petardo de la Plassa Real, lo senyor jutje cita al públich á veure si coneix al drapayre, ó lo que siga, que va trobarse

DEL NATURAL

—¡Conductor!... ¿que no hi ha una mica de puesto per una servidora?

allí mort y qual cadàvre no ha pogut encare ser identificat.

Davant d' un assumpto d' aquesta naturalesa, la lògica fa:—¡Oh!

Y l' olfato fa:—¡Uf!

Perque ¿no 'ls sembla que ab los vint dias que han passat desde que 'l drapayre es mort, poden ja haver mort també totas las personas que 'l co-neixian?

Dilluns en lo moment en que la *rua* estava més animada, van sentirse alguns trons.

—Vaja—exclamava un:—aquest any sí que podem dir que hem tingut un Carnestoltas *tronat* per tots conceptes.

Un diari's lamenta de que l' empedrat dei carrer de Tallers està en situació deplorable.

Exceptuant certas vias privilegiadas, en lo lloch hont diu: *Tallers* que hi posi: *tots los carrers*, y 'l periódich aludit tindrà rahó en lo que ha dit.

Llegeixo en un periódich que una senyoreta de Bethel (Estats Units), jove y hermosa com ella sola, ha promogut un gran escàndol en aquella població, fugint ab un negre alt y corpulent, que vivia á casa seva en qualitat de mossó de quadra.

Dadas las prevencions qu' en aquell pais hi ha

contra 'ls negres, no es extrany que s' hajan escandalisat.

Pero la neña podrá dir:

—Diguin lo que vulguin los méus paisáns, á mi 'l negre sempre m' ha anat molt bé.

Un detall típich.

Dias endarrera sigué mort á Xátiva per la guardia civil un *roder*, ó com si diguessen un lladre de pas, conegut per *Llanterneret*, que tenia aterrada, feya temps, á tota la comarca.

Al ser sorprés y mort, portava un sach á la espatlla y dintre del sach hi tenia 'ls següents objectes:

Tres caretas de pell de moltó negre, ab lo nas de llaua; una primorosa escala de corda, ab ganxos de ferro per escalar balcóns y reixas; un matxete descomunal de sis centímetros d' amplaria; dos navajas, una pistola Lafaucheux, cera per enmotllar forats de clau; claus mestres, claus ordinarias, una provisió de bacallá y pá, y dos llibres.

¿Saben qu' eran aquests llibres?

La vida de Diego Corrientes.

Y la historia de la Beata Agnés de Beniganim.

La vida de un bandoler y la historia de una monja que gosa consideració de santa.

En vista de aquests detalls, hi ha dret per exclamar:

—¡Aun hay patria, Veremundo!....

L' altre dia l' acaudalat banquer D. Manuel Girona que acaba de construhirse una gran casa á la entrada de la Ronda de Sant Pere, acudí al arcalde, demanantli la substitució dels plátanos, en aquell tros de carrer, per altres arbres menos frondosos.

Aixó indica dos cosas:

Primera: que D. Manuel no vol res al costat séu que li fassi sombra.

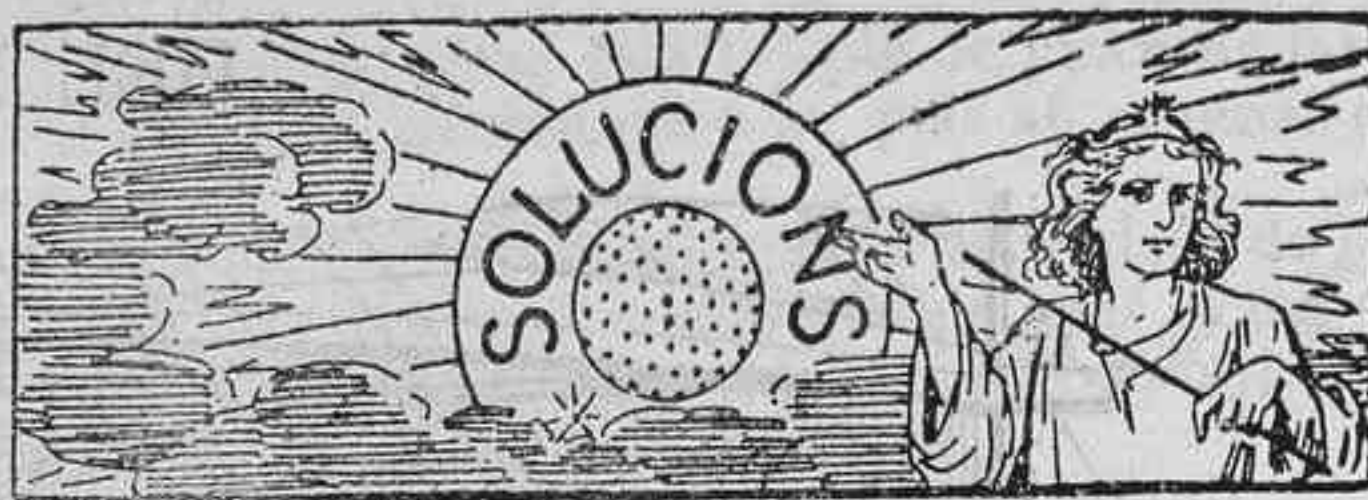
Y segona: que al davant del Sr. Girona no hi pot medrar ningú: ni 'ls arbres.

LAS ÚLTIMAS DISFRESSAS

Fot. Nadar.—París.

¡Es clar! Tenint aquests ulls y aquesta hermosa boqueta, feya be d' anar per tot sense posar 's la careta.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA 1.ª—*Ta-ba-co*.
- 2.ª ID. 2.ª—*Cri-a-tu-ra-da*.
- 3.ª ENDEVINALLA.—*Espurna de foch*.
- 4.ª ANAGRAMA.—*Avi-Via*.
- 5.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Cura de moro*.
- 6.ª ROMBO.

T
P O P
P O M E R
T O M A S E T
P E S O S
R E S
T

- 7.ª LOGOGRÍFICH NUMÉRICH.—*Riudecols*.
- 8.ª GEROGLÍFICH.—*Per donas grossas las major-donas*.

TRENCA-CAPS

XARADAS

CARTA DE UN EMIGRAT

I

Amich Fulano de Tal; Buenos Aires, dia tants de tants; plassa dels Encants número tants, principal.

Sense tenir ganas gayres de fer res, te descriuré mon desgraciat viatge de Barcelona á Buenos Ayres.

Ja sabs tú que ab lo «Cebolla» vareig embarcarme al port, pero, alló no es un vapor

LAS ÚLTIMAS DISFRESSAS

Fot. Nadar.—París

—¿No es vritat qu' estich graciosa y que 'l traje 'm va be á mí?
(*Vint mil lectors de LA ESQUELLA responent á coro:*)—¡Siiii!

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, Número 2.

GUIA

DE
ESPAÑA
y
PORTUGAL

por
EDUARDO TODA
*Con un mapa de la Peninsula
y
planos de las principales ciudades*

Un tomo en 8.º encuadernado
10 pesetas

Martinez Barrionuevo

¡Misericordia!

(Novela española)

Un tomo 8.º — 2'50 Ptas.

NITS DE LLUNA

per

FREDERICH SOLER

(SERAFÍ PITARRA)

Ilustradas per J. LLUIS PELLICER

Preu: 2 Ptas.

Martinez Barrionuevo

JUANELA

NOVELA ESPAÑOLA

Precio: 3 pesetas

ALGO

COLECCIÓN DE POESÍAS

de

J. M.^A BARTRINA

ilustradas por

JOSÉ LUIS PELLICER

5.ª Edición

Un tomo 8.º — 3 Pesetas

Salvador Rueda

LA GITANA

Novela andaluza

Un tomo en 8.º de 264 páginas

!!!Una peseta!!!

SERAFI PITARRA

(Frederich Soler)

LA VAQUERA

DE LA

PIGA ROSSA

ilustrada per

MANEL MOLINÉ

Preu: DOS ralets

Conferencias Culinarias

por

ANGEL MURO

Van publicados 22 tomos á una peseta
cada uno

NOTA.— Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d'extravíos, no remetentademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

noy, alló semblava una olla.

Com me van tractar pel viatge
no te ho goso ni á explicar
perque, noy, me van tractar
com de familia... salvatge.

Vaig marxá ab cinquanta duros
y ab mitj mes de se aquí dalt
no 'm trobo mes que ab un ral,
mollas de pa y mitxos duros.

Quarta-invers dos quart ja es
mon vestit, que semblo un pobre,
y tot quant jo porto á sobre
ja no te forma de res.

Hi *hu-quarta* en molts llochs ja
per veure si feyna 'm davan,
y per tot me contestavan:
«Deu vos ampari germá»

Cada dia vapors plens
d'emigrants van arribant,
y á n' aquí l'efecte fan
que arribessin porchs ó bens.

Avuy mateix ha arribat
la *tres-hu* de uns amichs meus
y al veurem se 'm tirá als peus,
implorantme caritat.

Homes hi ha per tot arreu,
si l' un *total* l' altre mes,
y van seguint los carrers
com qui busca 'l fill de Deu.

Avuy hi vist dos mossetas
més bonicas que un fil d' or,
pero sense rals ni humor
noy, no estich pas per brometas.

Si alguna broma hi gastat
á alguna noya ó senyora,
fugen de la meva vora
creyentse qu' estich tocat.

Y en fi, com no vull estar
patint així en terra estranya
aviat me 'n tornaré á Espanya
montat sobre un bacallá.

J. STARAMSA.

II

Es una vocal *primera*,
la *segona* es vegetal,
una vocal la *tercera*,
quarta nota musical
y una ciutat molt *total*.

J. ARÁN GAYA.

ANAGRAMA

Al davant del *tot* que fan
dintre 'l Parch de Barcelona,
la *Total* va baraliarse
ab lo noy gran de la Pona.

PAUHET DE LA CINTA.

MUDANSA

D' un forn del carrer del *Tot*,
un municipal notá
que corrents surti un xicot
ab un farsell á la ma.

Corre 'l *gura* detrás d' ell,
y al ser prop la cantonada
li pega al *tot* tal *trompada*
que li fa caure 'l farsell:

Y agafant al noy furient
li digué tot enfadat:

—¡*Tot* eso, *lladre* al moment,
y ala, á casa la *ciutat*.

S. ADNOLAM.

TRENCA CLOSCAS

ANTON DELMIN
MASQUEFA

Formar ab aquestas lletras lo titul de una come-
dia catalana.

PEP GALLEDA.

TERS DE SILABAS

... ..

Primera ratlla vertical y horisontal: vila catala-
na.—Segona: instrument musical.—Tercera: regió
espanyola.

UN QUE REGANYA.

GEROGLÍFICH

:: +
:
CL
O
× ×
+
:

Clop. Clop.

C. JULIAN BUSQUETS.

UN CAPITALISTA

—Ara dihen que la *bolsa*
baixa y baixa cada día...
¡Quinas noticias mes novas!
¡no fa poch temps que ho sabia!

Barcelona.—A. López Robert, Impresor.—Asalto, 63